

Maria Autio: Ajatustenlukija
Karisto 2011
210 s.

Lennä lintu pieni

Maria Aution Ajatustenlukija on yhtä aikaa viiltävä ja kaunis kertomus itsenäisyyteen kasvamisesta. Tiuku on alkoholistiperheen lapsi, jolle vastuuta aikuisten asioista on tungettu nuoresta asti. Äidilleen ja isäpuolelleen Tiuku on lähinnä rasite tai hyväksikäytön kohde, etenkin kodin hoitamiseen liittyvissä asioissa. Asiat jotka ovat monille itsestään selviä, kuten koti jossa saa olla omassa rauhassa sekä selvinpäin olevat vanhemmat, jotka tukevat lapsiaan näiden omalla tiellä, ovat Tiukulle tuntemattomia mysteerejä. Tämä korostuu siten, että tyttö laitetaan 16-vuotiaana maailmalle pärjäämään omillaan.

Kertomuksena Ajatustenlukija rakentuu tapahtumien kuvaamiselle uuden ja vanhan elämän vuorovaikutuksen kautta. Tiukun uusi elämä on positiivista, vaikka taakse jääneen kotielämän synkkyys on vielä läsnä. Humalaisen äidin syyttävät ja syyllistävät puhelinoimitukset tökkäävät syvälle, mutta etäisyys helpottaa – puhelimeen ei aina tarvitse vastata. Muutamat käynnit kotona vievät tytön syviin vesiin, joista nouseminen kestää kauan.

Lukukokemuksena Ajatustenlukija on aikuiselle lukijalle voimallinen, mielenkiintoista olisi tietää kuinka nuoret lukijat tekstin kokevat. Rakkaudettomuuden teeman kautta kertomus on hyvin synkkä ja raastava, onneksi vahvana vastavoimana toimii toivolle rakentuvien uusien alkujen teema. Tiukun sydämessä elää toivo siitä, että maailmassa on ihmisiä jotka välittävät, ja jotka eivät hylkää. Tästä käynnistyy kasvamisen ja itsetunnon eheytyksen prosessi, kuten Tiukukin huomaa. Tyttö taitaa yllättyä itsekin pitäessään puoliaan vaativan perheensä suhteen sekä auttaessaan Lintutyttöksi nimeämäänsä kurssitoveriaan, joka on aikeissa lentää viimeisen lentonsa kotitalonsa katolta alas.

Lintutytön lailla Tiuku kasvattaa omia siipiään pienin mutta sitkein askelin. Lintu pienelle kasvaa vähitellen vahvat siivet joilla lentää omaa elämäänsä.

Teksti Maria Loikkanen